

Monitorowanie zjawisk na obszarach transgranicznych - wyzwania dla statystyki publicznej

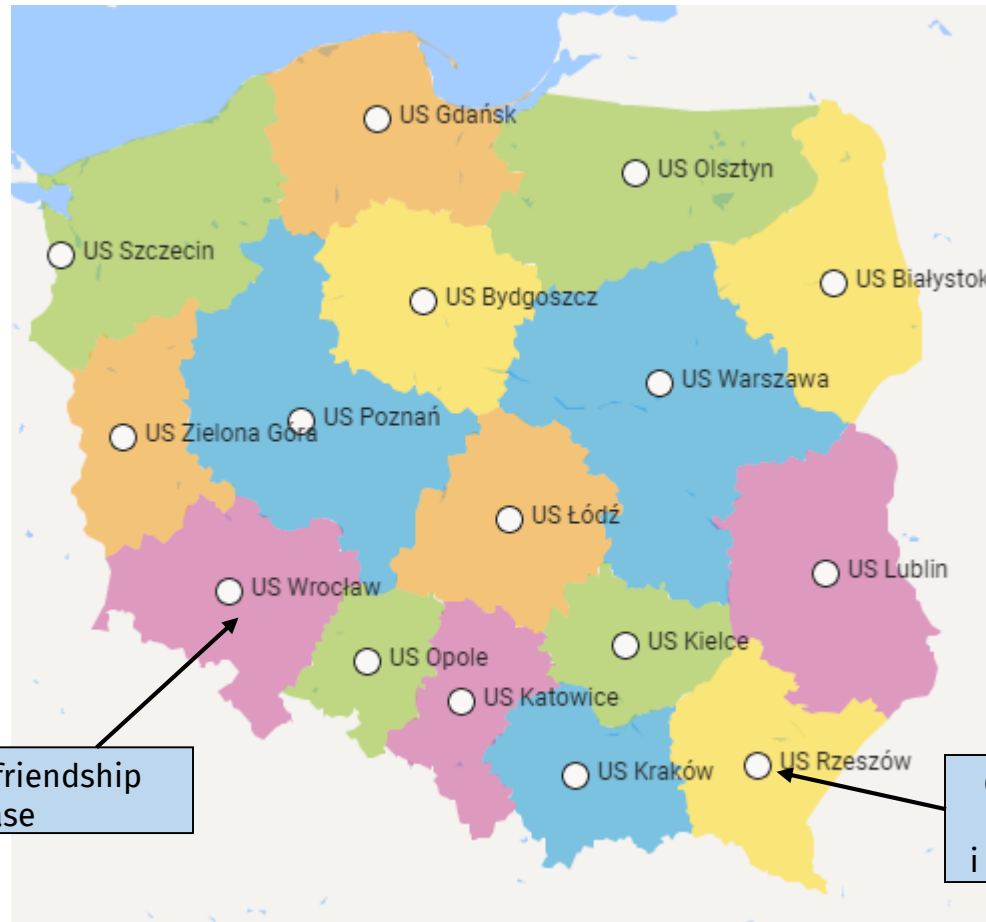
Statystyka transgraniczna a spójność przestrzenna
– wyzwania i perspektywy

Dominika Rogalińska

Statystyka transgraniczna – organizacja polskiej statystyki publicznej

Poziom regionalny:

Poziom centralny:
Departament Badań
Regionalnych
i Środowiska
GUS

Jednostka i przestrzeń w badaniach regionalnych – trendy w statystyce regionalnej

- Jednostki administracyjne i statystyczne
- Obszary funkcjonalne:
 - **Aglomeracje miejskie/obszary metropolitalne/ obszary funkcjonalne miast**
ważna rola miast w polityce regionalnej (motory wzrostu); potrzeba monitorowania oraz analizowania jakości życia w miastach, rozpoznania i przeciwdziałania negatywnym trendom
 - **Obszary wiejskie**
pełnią wiele funkcji w sferze konsumpcji, produkcji (rolniczej i pozarolniczej), jak i dostarczania dóbr publicznych
 - **Obszary transgraniczne**
wzrost znaczenia w dobie integracji europejskiej (wzmacnianie współpracy), zewnętrzna granica UE, regiony peryferyjne jako przedmiot zainteresowania polityki regionalnej
 - **Obszary rynków pracy** (Labour Market Areas)
 - **Inne** (np. przybrzeżne)

Obszary transgraniczne

20.09.2017 r. – Komunikat Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego „Zwiększanie wzrostu gospodarczego i spójności w regionach przygranicznych UE”

Wewnętrzne regiony przygraniczne UE:

- obejmują 40 % terytorium UE;
- są miejscem zamieszkania 30 % ludności – tj. 150 mln osób;
- odpowiadają za 30 % PKB UE;
- są miejscem przyjmującym niemal 2 miliony osób dojeżdżających do pracy za granicę, z czego 1,3 mln są to pracownicy przygraniczni, stanowiący 0,6 % wszystkich osób zatrudnionych w UE (np. we Francji – 450 000, w Niemczech – 270 000, w Polsce – 140 000, a na Słowacji – 135 000).

http://ec.europa.eu/regional_policy/pl/information/publications/communications/2017/boosting-growth-and-cohesion-in-eu-border-regions

Mapa: regiony przygraniczne przy wewnętrznych granicach lądowych państw UE-28 i EFTA.

Obszary transgraniczne – co należy robić

1. Pogłębianie współpracy i wymiany;
2. Poprawa procesu legislacyjnego;
3. Umożliwienie stworzenia transgranicznej administracji publicznej;
4. Zapewnienie wiarygodnych i zrozumiałych informacji i wsparcia;
5. Wspieranie zatrudnienia na obszarach transgranicznych;
6. Promowanie wielojęzyczności obszarów transgranicznych;
7. Poprawa dostępności obszarów transgranicznych;
8. Promowanie integracji zakładów opieki zdrowotnej;
9. Rozważanie prawnych i finansowych możliwości w celu rozwoju współpracy transgranicznej;
- 10. Tworzenie twardych danych dot. interakcji obszarów transgranicznych w celu wsparcia procesu podejmowania decyzji.**

Obszary transgraniczne – potrzeby informacyjne (1)

- 3.10. *Gromadzenie dowodów potwierdzających interakcje transgraniczne w celu wsparcia procesu decyzyjnego*

Grant „Border region data collection”

- Lider – Holandia
- Partnerzy: Belgia, Francja, Niemcy (Nadrenia Północna-Westfalia), Włochy, Słowenia, Dania oraz Polska
 - Lider PL – p. Marek Cierpiat-Wolan
 - US Rzeszów
 - US Wrocław
 - Departament Badań Regionalnych i Środowiska GUS

Obszary transgraniczne – potrzeby informacyjne (2)

Grant „Border region data collection” (dok.)

- Czas trwania: sierpień 2017 – lipiec 2018
- Zakres: potencjalne wykorzystanie różnych źródeł w celu uzyskania danych dot. rynku pracy
- Źródła:
 - BAEL
 - Dane administracyjne i spisowe → w tym PL
 - Big Data (dane z sieci komórkowej)

Obszary transgraniczne – działania polskiej statystyki publicznej

Dwa badania w ramach PBSSP:

- „Podróże nierezydentów do Polski. Ruch pojazdów i osób na granicy Polski z krajami Unii Europejskiej”,
- „Uczestnictwo mieszkańców Polski (rezydentów) w podróżach”.

Reprezentacyjne badania z zakresu turystyki i ruchu granicznego prowadzone są wspólnie przez:

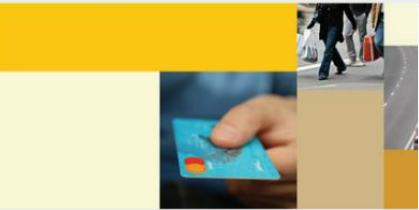
- Główny Urząd Statystyczny – Urząd Statystyczny w Rzeszowie,
- Narodowy Bank Polski,
- Ministerstwo Sportu i Turystyki.

Obszary transgraniczne – publikacje statystyki publicznej (1)

 GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY
 CENTRAL STATISTICAL OFFICE

 URZĄD STATYSTYCZNY W RZESZOWIE
 STATISTICAL OFFICE IN RZESZÓW

RUCH GRANICZNY ORAZ WYDATKI CUDZOZIEMCÓW W POLSCE I POLAKÓW ZA GRANICĄ W 2016 R.

BORDER TRAFFIC AND EXPENSES MADE BY FOREIGNERS IN POLAND AND POLES ABROAD IN 2016

WARSZAWA - RZESZÓW 2017

URZĄD STATYSTYCZNY W BIAŁYMSTOKU
 Opracowania sygnalne Białystok, listopad 2017 r.

Tel. 85 749 77 00, faks 85 749 77 79 E-mail: Sekretariat@SBST@stat.gov.pl Internet: http://bialystok.stat.gov.pl/

RUCH GRANICZNY ORAZ PRZEPIY W TOWARÓW I USŁUG NA GRANICY POLSKO-BIAŁORUSKIEJ W 2016 R.

Opracowanie powstało na podstawie wyników badań „Podróże nieuczestników do Polski: Ruch pojazdów i osób na granicy Polski z krajami Unii Europejskiej” oraz „Uczestnictwo mieszkańców Polski (rezydentów) w podróży”. Metodologia badań została przygotowana przez: Główny Urząd Statystyczny i Urząd Statystyczny w Rzeszowie we współpracy z Narodowym Bankiem Polskim oraz Ministerstwem Sportu i Turystyki. Szczegółowe wyjaśnienia dotyczące tych badań znajdują się w publikacji Głównego Urzędu Statystycznego i Urzędu Statystycznego w Rzeszowie pt. „Ruch graniczny oraz wydatki cudzoziemców w Polsce i Polaków za granicą w 2016 r.”, dostępnej na stronie: <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ceny-handel/handel/ruch-graniczny-oraz-wydatki-cudzoziemcow-w-polsce-i-polakow-za-granica-w-2016-r.-13.3.html>

Dane o ruchu granicznym pochodzą z Komendy Głównej Straży Granicznej i obejmują wszystkie przejścia graniczne (drogowe, kolejowe i rzeczne). Dotyczą one liczby przebroceń granicy – osoba przekraczająca granicę kilkakrotnie liczona jest tyle razy, ile razy tę granicę przekroczyła.

Liczby względne (wskazniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w opracowaniu.

Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.

RUCH GRANICZNY

Według danych Straży Granicznej, w 2016 r. liczba przebroceń granicy polsko-białoruskiej wyniosła 7925,2 tys., tj. o 1,4% więcej niż w roku poprzednim. Większy niż rok wcześniej ruch na omawianej granicy odnotowano tylko w IV kwartale (o 10,2%). Najwyższy spadek liczby odpraw w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku zarejestrowano w II kwartale (o 3,5%), zaś najniższy w I kwartale (o 0,1%).

 Urząd Statystyczny
 The Statistical Office
 Statistický úřad
 Opole Olomouč Opatava

CENY DETALICZNE NA POGRANICZU POLSKO-CZEKIM w województwie opolskim, olumunieckim i morawsko-śląskim

RETAIL PRICES IN THE POLISH-CZECH BORDERLAND in Opolskie Voivodship, the Olomoucký and the Moravskoslezský Regions

PRŮMĚRNÉ SPOTŘEBITELSKÉ CENY NA ČESKO-POLSKÉM POHRANÍČÍ v kraji Opolském, Olomouckém a Moravskoslezském

Opole 2017

 Urząd Statystyczny we Wrocławiu
 Czeski Urząd Statystyczny Przedstawicielstwo Okręgowe w Lubu
 Krajowy Urząd Statystyczny Wolnego Państwa Saksonii w Kamenz

Statistical Office in Wrocław
 Czech Statistical Office, Regional Office Liberec
 Statistical Office of Saxony in Kamenz

EUROREGION BUG W LICZBACH W LATACH 2010-2015

EUROREGION BUG IN FIGURES IN 2010-2015
 ЕВРОРЕГИОН БУГ В ЦИФРАХ В 2010-2015 ГГ.
 ЕВРОРЕГИОН БУГ В ЦИФРАХ У 2010-2015 РР.

CENY W EUROREGIONIE NYSA 2017

PRICES IN THE EUROREGION NYSA 2017

Wrocław 2017

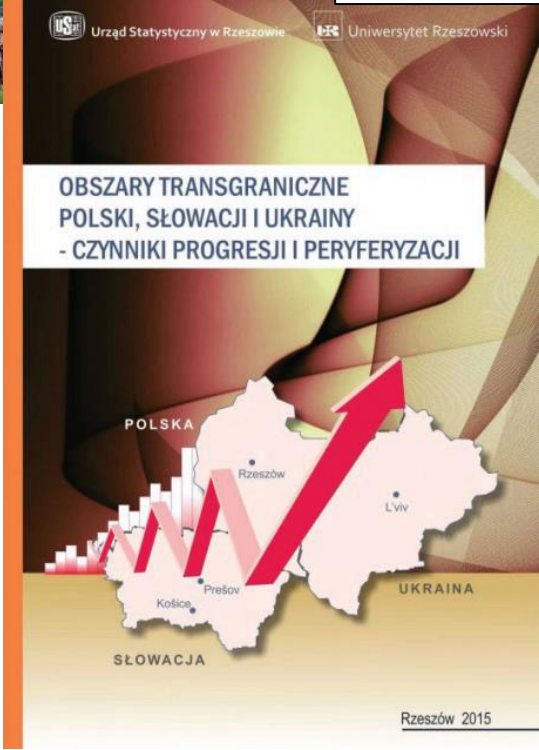
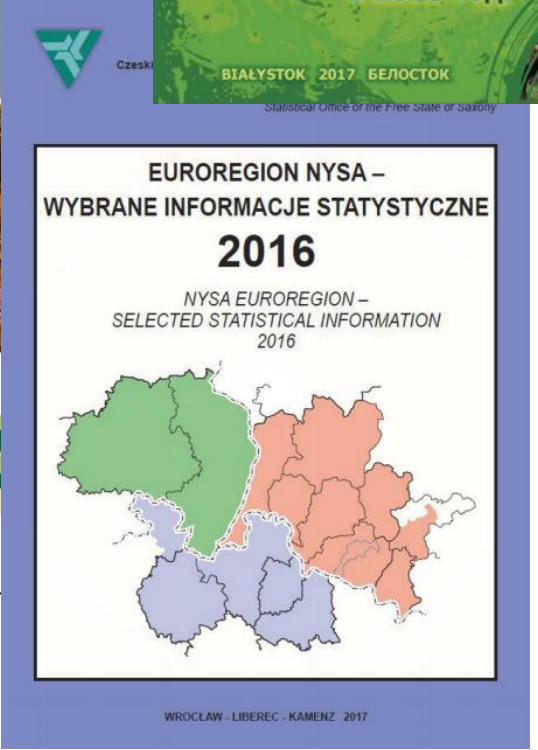
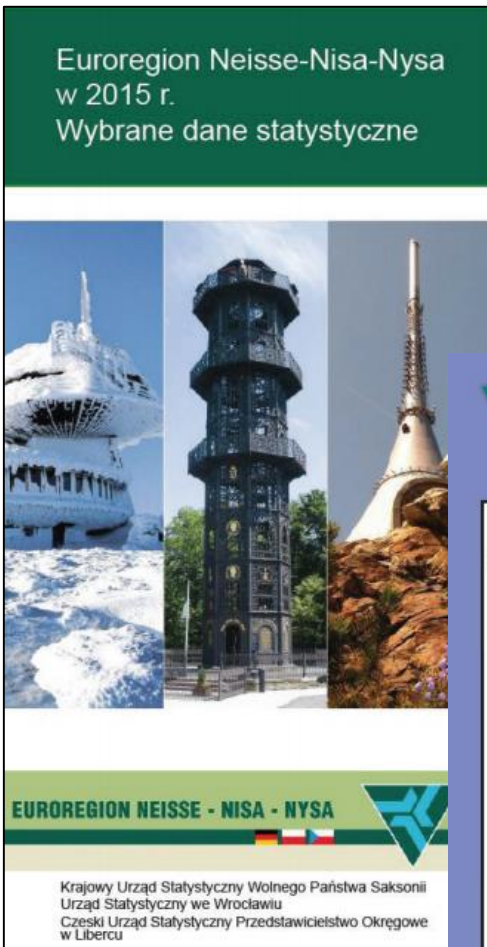

EUROREGION BUG W LICZBACH W LATACH 2010-2015

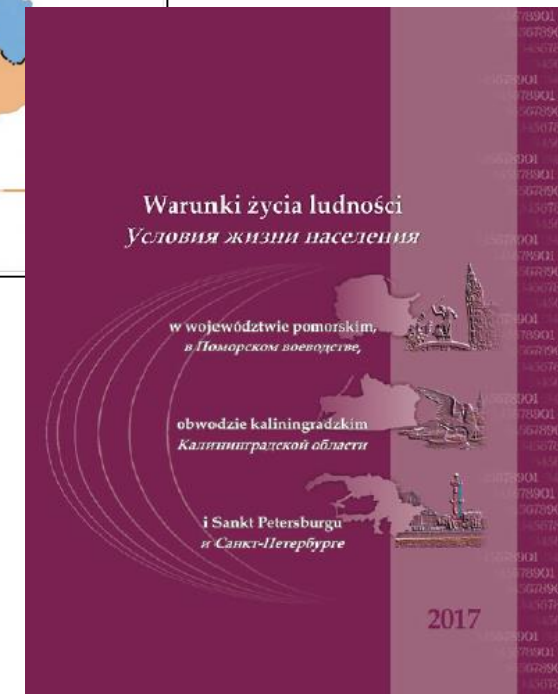
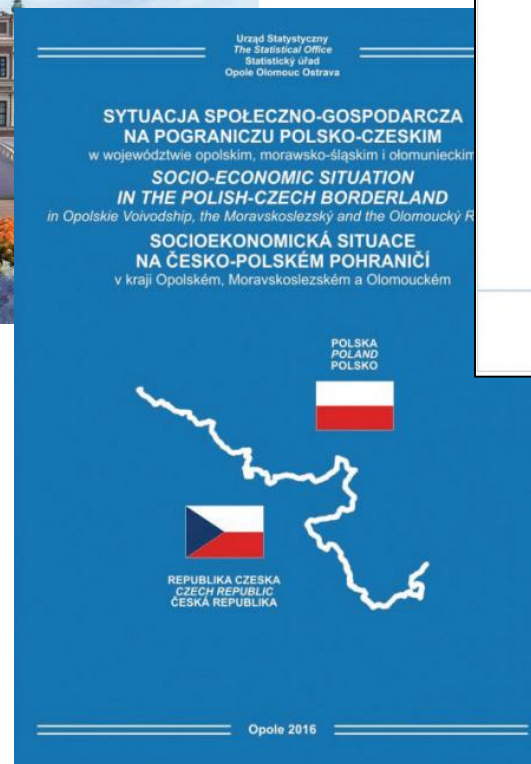
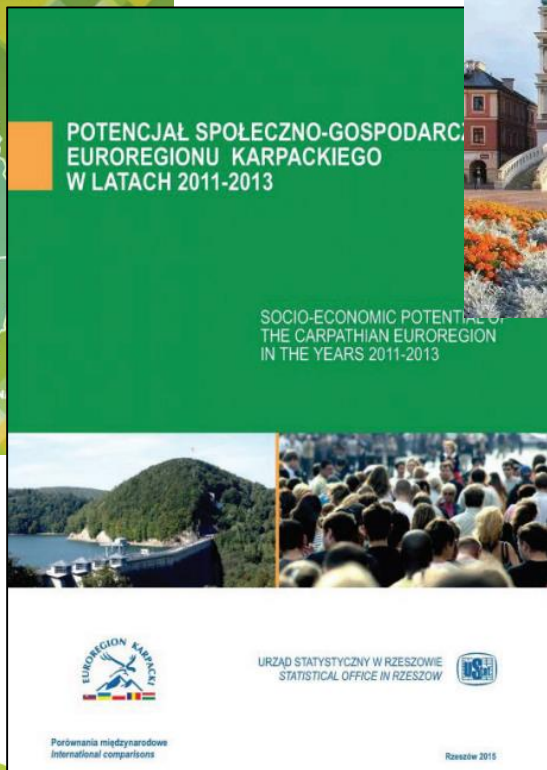
EUROREGION BUG IN FIGURES IN 2010-2015
 ЕВРОРЕГИОН БУГ В ЦИФРАХ В 2010-2015 ГГ.
 ЕВРОРЕГИОН БУГ В ЦИФРАХ У 2010-2015 РР.

Lublin 2017

Obszary transgraniczne – publikacje statystyki publicznej (2)

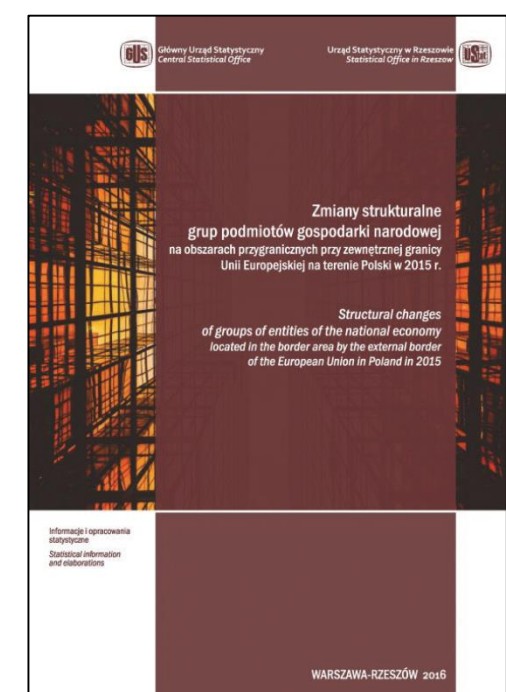
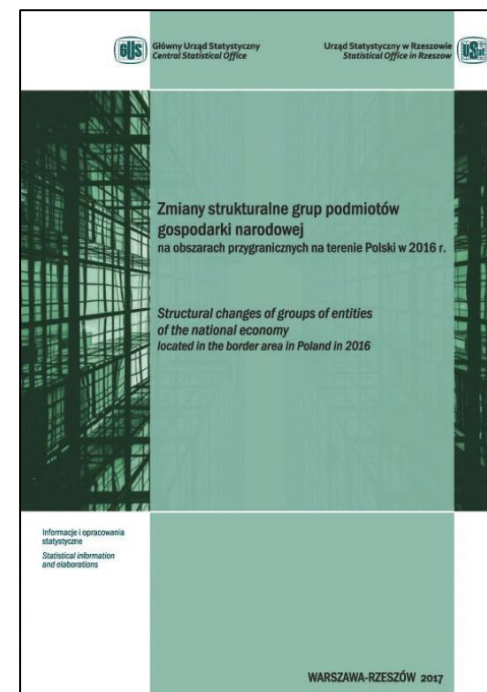
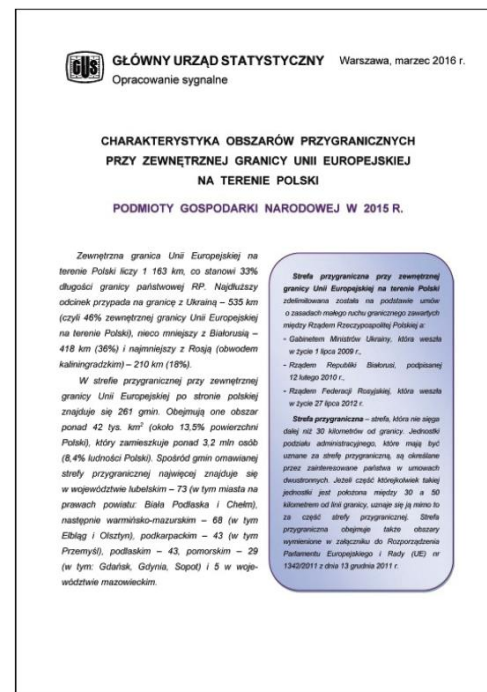
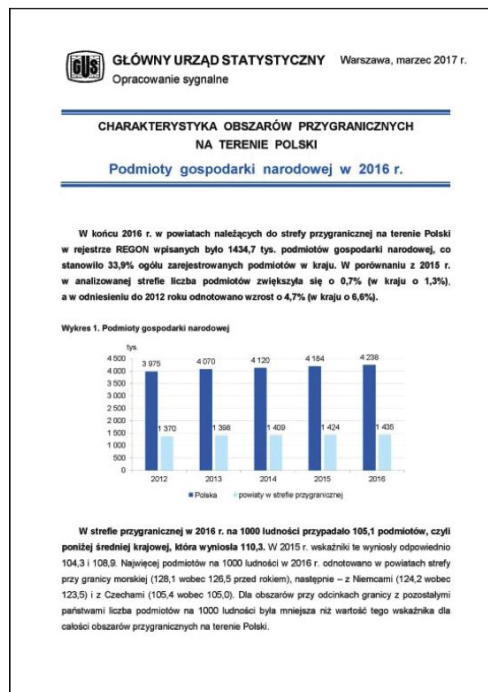
Obszary transgraniczne – publikacje statystyki publicznej (3)

Obszary transgraniczne – publikacje statystyki publicznej (4)

Monitoring obszarów przygranicznych

- **Strefa przygraniczna** została zdelimitowana na potrzeby charakterystyki obszarów przygranicznych na terenie Polski. Począwszy od 2016 roku obejmuje ona miasta na prawach powiatu i powiaty, których siedziba władz zlokalizowana jest w odległości do 50 km od granicy Polski z krajami sąsiadującymi lub od linii brzegowej Morza Bałtyckiego.

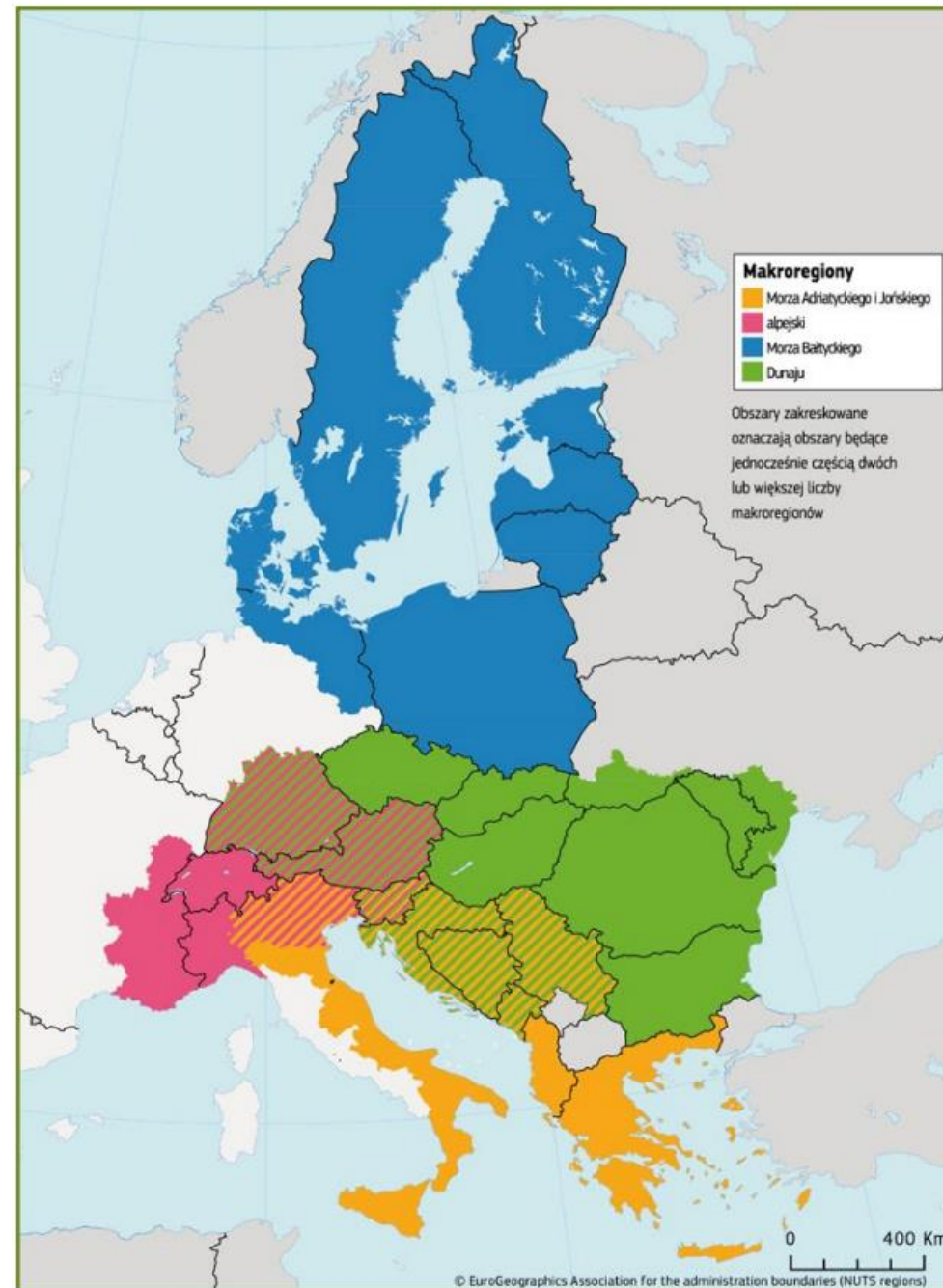
Obszary transgraniczne – baza danych

Transgraniczny polsko-czesko-niemiecki bank danych (Cross-border friendship database – Cbfd)

- od września 2004 r.
- realizowany jest w ramach dobrowolnej współpracy Urzędu Statystycznego we Wrocławiu, Krajowego Urzędu Statystycznego Saksonii, Czeskiego Urzędu Statystycznego w Pradze i Urzędu Statystycznego Bawarii
- ponad 350 cech i wskaźników statystycznych, pogrupowanych w 10 działach tematycznych

Strategie makroregionalne UE

- Strategia UE dla regionu Morza Bałtyckiego (2009)
- Strategia UE na rzecz regionu Dunaju (2010)
- Strategia UE na rzecz regionu Morza Adriatyckiego i Morza Jońskiego (2014)
- Strategia UE na rzecz regionu alpejskiego (2015)

Systemy monitorowania makroregionów UE

- Baltic Sea Region Territorial Monitoring System (<http://bsr.espon.eu/opencms/opencms/index.html>)
- The Danube Reference Data and Services Infrastructure (<https://www.danube-region.eu/about/our-targets>)
- Wskaźniki docelowe Strategii UE na rzecz regionu Morza Adriatyckiego i Morza Jońskiego (<http://www.adriatic-ionician.eu/about/pillars>)
- WebGIS ALPINE CONVENTION (<http://webgis.alpconv.org/>)

Wskaźniki monitorujące – przykład regionu Morza Bałtyckiego

Zaimplementowano 29 socjoekonomicznych i terytorialnych wskaźników dotyczących:

- Rozwoju makroekonomicznego (PKB pc, PKB na 1 zatrudnionego)
- Rynku pracy (stopa bezrobocia, wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20 - 64 lat)
- Demografii (wskaźnik migracji netto, całkowita zmiana populacji, wskaźnik obciążenia ekonomicznego)
- Potencjalnej dostępności (w transporcie drogowym, kolejowym i lotniczym, multimodalny potencjał dostępności)
- Struktury przestrzennej (obszary funkcjonalne: dostęp do miast, potencjał ludności w promieniu 50 km, przejścia graniczne)
- Internetu (gospodarstwa domowe z dostępem do Internetu w domu)
- Kapitału ludzkiego (ludność z wykształceniem wyższym (25 - 64 lata), zatrudnienie w sektorach technologii i wiedzy)
- Finansowania B+R (wydatki brutto na B+R)
- Wykluczenia społecznego (wskaźnik zagrożenia ubóstwem, wskaźnik pogłębionej deprivacji materialnej, stopa bezrobocia młodych (15-24 lata), nierówność płci)
- Zdrowia (oczekiwana długość życia, ogólny stan zdrowia w samoocenie respondentów)
- Konsumpcji i produkcji (nowe uszczelniania gleby pc, zanieczyszczenie powietrza (PM10), eutrofizacja)
- Zasobów naturalnych (wskaźnik rozdrobnienia)

ESPON European and Macro-regional Territorial Monitoring Tool

Projekt zakłada opracowanie:

- modułu obejmującego całą przestrzeń ESPON umożliwiające ciągłe monitorowanie, interpretowanie i informowanie o trendach i prognozach dot. rozwoju terytorialnego w odniesieniu do celów politycznych związanych z polityką spójności UE i debatą nt. polityki spójności po roku 2020, Agendą Terytorialną i Agendą Miejską;
- czterech modułów obejmujących obszary realizacji czterech makroregionalnych strategii UE

Podsumowanie – kierunki rozwoju statystyki regionalnej, w tym na potrzeby statystyki transgranicznej

Dziękuję za uwagę

Dominika Rogalińska

d.rogalinska@stat.gov.pl